

הרבנות הראשית לישראל
THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

ס"ד

מחלקת הבחינות הארצית

י' חשוון תשע"א

מבחן הסמכה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

- א. יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות.
- ב. בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הגמרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
- ג. יש להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.
- ד. יש לכתוב את התשובות בעמודה השמאלית של המחברת בלבד.

בהצלחה!!

1. "אין הנאסר יכול לאסור"

- קיימ'ל "דאין הנאסר יכול לאסור יותר מאשר האיסור יכול לילך"
- א. הסבר כלל זה ותן דוגמא לזה מהשו"ע בהלכות מליחה.
 - ב. מלח הבלוע מדם, כגון ממליחת בשר ונתנוהו בקדירה ויש בה שישים כנגד המלח, אך המלח נותן עדיין טעם בקדירה – מה דינה של הקדירה ומדוע.
 - ג. דגים ועופות שמלחן זה עם זה, האם העופות נאסרים? כתוב את השיטות השונות ואת טעמיהן.

2. קערה שמלח בה

- איתא בגמ' פכ"ה (ק"א:): "אמר ר"נ אמר שמואל קערה שמלח בה בשר אסור לאכול בה רותח... סכין ששחט בה אסור לחתוך בה רותח, צונן אמרי לה בעי הדחה ואמרי לה לא בעי הדחה".
- א. האם ניתן להוכיח מגמרא זו, מה דינה של הקערה שמלח בה בשר לאכול בה צונן? כתוב את השיטות השונות וטעמיהם.
 - ב. האם יש הבדל אם נשתמש בקערה הנ"ל ברותח לח או ביבש?
 - ג. מה הדין אם הקערה שמלח בה הייתה נקובה? והאם יש הבדל בין כלי חרס לכלי מתכת בזה?

3. "איסור משהו"

- איתא בגמרא (ק.) "דרש רבה בר בר חנה, חתיכה של נבלה ושל דג טמא אינה אוסרת עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות, אוקי רב אמורא עליה ודרש: כיון שנתן טעם בחתיכה, חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה".
- א. כיצד מוכיח רבנו אפרים מתוך הגמרא הנ"ל, שאין חנ"נ בשאר איסורים? וכיצד מיישב זאת ר"ת הסובר שיש חנ"נ בשאר איסורים?
 - ב. חתיכה שנאסרה במשהו, כגון חמץ בפסח ונפלה לקדירה שיש בה חתיכות אחרות, האם אוסרת במשהו?
 - ג. יין שנפל לתוכו יין נכך ונאסר במשהו ושוב נפלה התערובת הנ"ל למים, ויש שישים כנגד האיסור משהו, מה דין המים?

4. סכין בשרי לשימוש חלבי

- א. מה דינה של סכין בשרית שרוצה לחתוך בה גבינה?
- ב. מה דינה של סכין בשרית שרוצה לחתוך בה לחם, כדי לאכול עם גבינה?
- ג. האם סכין של איסור קל או חמור יותר לחתוך בו צונן, הוכח!

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

5. המתנה בין בשר לחלב

- א. כמה זמן יש להמתין בין בשר לחלב? מהם הטעמים בזה ומה הנפק"מ ביניהם? וכיצד יש לנהוג למעשה?
- ב. אכל תבשיל שנתבשל עם בשר ובא לאכול גבינה או תבשיל גבינה, מה עליו לעשות?
- ג. אכל תבשיל שנתבשל בקדירה בשרית בת יומה שלא הודחה יפה, ורוצה לאכול אחריו גבינה, האם מותר?

6. כחל

- כיצד ניתן להכשיר כחל לכתחילה? כתוב ג' דעות הראשונים בזה, וכיצד פסקו השו"ע והרמ"א?
- א. כשרוצה לצלותו לבד.
 - ב. כשרוצה לבשלו לבד.
 - ג. כשרוצה לבשלו עם בשר אחר.

7. טעם כעיקר

- איתא בע"ז (ס"ז): "א"ר אבהו א"ר יוחנן כל שטעמו וממשו, אסור ולוקין עליו וזהו כזית בכדי אכילת פרס, טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו".
- א. כתוב דעות הראשונים בביאור גמ' זו, וטעמיהם.
 - ב. בטעמו ולא ממשו שאסור ואין לוקין, האם הוא איסור מדאורייתא או מדרבנן?
 - ג. מהי דעת השו"ע בזה?

8. תערובת מין במינו ובשאינו מינו

- א. בישל איסור עם מינו ושאינו מינו ביחד, וספק אם יש ס' כנגד האיסור, מה הדין?
- ב. בישל איסור עם שאינו מינו ואח"כ נפל לשם ממין האיסור, וספק אם יש ס' כנגדו, מה הדין?
- ג. מין במינו או בשאינו מינו, האם אזלינן בתר שמא או בתר טעמא?

9. דין העצמות בתערובת

- א. האם עצמות מצטרפות לאיסור או להיתר? והאם יש הבדל בין רכות לקשות?
- ב. האם יש חילוק בנידון זה, בין עצמות שנתבשלו לעצמות שנמלחו?
- ג. למ"ד הסובר שבכלי חרס אמרינן חנ"נ, האם יסבור כן גם בעצמות איסור?

10. ביטול איסור לכתחילה

- א. האם האיסור לבטל איסור לכתחילה, הוא מדאורייתא או מדרבנן?
- ב. טעה וחשב שמותר לבשל איסור, האם דינו כשוגג או כמזיד?
- ג. האם מותר לבטל לכתחילה דבר האסור מדרבנן?

11. נותן טעם לפגם

- א. קיימ"ל דנטל"פ מותר. – 1. מהיכן למדנו דין זה? 2. מהו שיעור הפגם?
- ב. מדוע אין ב' התשובות לשאלות הנ"ל סותרות זו את זו? כתוב ב' דעות הראשונים בזה, והנפק"מ ביניהם.
- ג. דבר שאינו נותן טעם לא לפגם ולא לשבח, והתערב בתבשיל, מה דינו?

12. הכשר כלים

- א. מהו מקור דין טבילת כלים? ומהו טעם הדין?
- ב. האם דין טבילת כלים מדאורייתא או מדרבנן? ומה הנפק"מ בזה?
- ג. כלי שחלקו עשוי ממתכת וחלקו עשוי מעץ, האם חייב בטבילה?